

Idhammar drift

Nummer 8
juni 2003

Innehåll:

Produktivitetsspelet
på Hammarplast

Sida 2

Idhammar i Malaysia

Sida 3

Hantera stopp

Sida 3

Vad är TPU/TPM?

Sida 4

Idhammar fyller 30 /
Ny på jobbet

Sida 5

Att vara kund hos Idhammar

Sida 6

Kompetensutveckling – företagets
konkurrensförsäkring

Sida 6

Från friskvård till underhåll

Sida 7

Nationaldagarna blir något
speciellt i år

Sida 8

Idhammar fyller 30 år!



Idhammar fyller 30 år

Sjuttioalet inleddes med en ekonomisk kris. Det ledde till att sex unga ingenjörer såg möjligheten att bilda ett gemensamt konsultföretag inom området underhållsteknik där samtliga varit verksamma. Det nya företaget, som startade 1973, fick namnet Idhammar Konsult AB, efter initiativtagarna Börje och Christer Idhammar.

Flera av grundarna var sjöingenjörer och under de första åren arbetade man mycket med att lägga upp förebyggande underhåll för rederibranschen som då var mycket stor i Sverige.

Verksamheten gled emellertid mer och mer över mot industrin, och pappers- och massaindustrin blev en dominerande uppdragsgivare. 1975 fick företaget ett genombrott när ASSI Lövhölmens bruk i Piteå beställde

framtagning och implementering av ett datoriserat system för förebyggande underhåll. Idhammar Konsult blev snart ett mycket framgångsrikt företag, i hög grad tack vare Idhammar-systemet som nära nog blev "industristandard" i början på 80-talet.

Läs mer om Idhammars första trettio år på sida 5

Varför inför man TPU/TPM?

Kraven på kundstyrning, flexibilitet och ekonomisk effektivitet ökar ständigt. Ansvar, befogenheter och därmed arbetsuppgifter flyttas nedåt i organisationen, där allt färre skall producera mer genom att arbeta smartare.

TPM är ett arbetssätt där alla människor kring produktionsutrustningen hjälps åt för att uppnå en effektiv och lönsam produktion. Detta innebär att det traditionella arbetsättet, med utstakade revirgränser, måste omvandlas till en produktivetsfrämjande arbetsorganisation – ett gränslöst arbete.

Att arbeta med TPU/TPM är inte svårt, inte revolutionerande och inte en fråga om teknik, utan helt enkelt ett systematiskt och metodiskt tillvägagångssätt i syfte att förbättra produktions- och underhållseffektiviteten.

Vill man ligga på topp i sin bransch är ett införande av TPU/TPM helt enkelt ett måste! TPM har en genomslagskraft utan like eller vad sägs om de resultat som många

företag har uppnått:

- produktivetsökning, 50 %
- minskning av haverier, 50 %
- minskning av underhållskostnader, 10 %
- minskning av kvalitetsförluster, 50 %

Därtill kommer minskning av olyckor, förbättring av miljön och en ökning av antalet förbättringsförslag.

Naturligtvis kan sådana resultat inte uppnås "på en kafferast". De kräver att tydliga mål uppställs, att alla vet om dem och att arbetet leds och stötts i alla led.

Vad är egentligen TPU/TPM?
Läs mer på sida 4

Produktivitetsspelet på Hammarplast

Hammarplast i Tingsryd har låtit alla anställda genomgå Produktivitetsspelet. I sammanlagt sex omgångar har spelet låtit chefer, receptionister, säljavdelning, produktions- och underhållspersonal få inblick i ett företags olika delar och hur de samverkar. En mycket positiv och engagerande upplevelse berättar underhållschef Henry Schieber.

Hur hörde du talas om Produktivitetsspelet?

–Det har ju funnits länge, så det har legat i bakhuvudet i flera år. Jag har hört om det i olika sammanhang, i information som kommit från Idhammar.

Bakgrunden till att vi slutligen bestämde oss för att genomföra spelet var att vi skulle göra en omorganisation för 15–20 medarbetare. För att förstärka effekten ville vi göra någonting ovanligt. Spelet var ett bra sätt, eftersom det ger insikt i hur olika delar i företaget fungerar.

Var det självklart att alla skulle gå?

–Till att börja med körde vi två, tre omgångar där bland andra VD och personalchefen var med. Vi insåg att det var bra för hela företaget, eftersom det gav så mycket. Det var så klockrent, så det var aldrig någon diskussion om alla skulle få gå eller inte.

Spelet ger en insikt i hur olika faktorer påverkar i företaget. Alla delar finns med, från marknad och logistik till underhåll. Eftersom vår omorganisation har som mål att ”få bättre flyt” på vissa delar av verksamheten genom bl.a. ordning & reda och strukturerade arbetsmetoder, lade vi tyngdpunkten på underhåll. Tanken är att alla ska bli mer engagerade och kunna utföra enkla underhålls-åtgärder själva. Det gäller främst små saker, som att hålla rent för att undvika oförutsedda stopp. Vi ville öka förståelsen för vad som utlöser fel – ofta är det oordning och smuts.



Henry Schieber, Hammarplast och Ingvar Strandberg, "pappa" till Produktivitetsspelet.

Har ni märkt någon effekt?

–Alla som har gått spelet har pratat om det när de kom tillbaka, om hur engagerande, jobbigt och kul det var. Alla har fått en större förståelse för hur många faktorer det är som påverkar planering och annat. Tidigare kunde det vara en del kritik mot det, men nu vet de att det kan finnas tusentals faktorer som påverkat så att man till exempel blir tvungen att producera en detalj i en maskin som inte är den optimala. Med denna medvetenhet blir stämningen bättre.

Direkt efter kursen märktes ett ökat engagemang, även om det ebbat ut lite



Engagerade speldeltagare lägger upp strategier för sitt företag.

efter hand som alla återgått till vardagslunken och sina vanliga rutiner. Vi försöker motverka detta genom att följa upp och återknyta till spelet.

Ett sätt är att använda de termer som användes under spelet, exempelvis modifiering. När vi skulle berätta på anslagstavlan att vi ökat output med 7 % på ett år i en speciell produktionscell, var vi noga med att tala om att det var tack vare de modifieringar som gjorts för att få bort småstörningar. På så sätt hålls tankarna på spelet aktuella.

Vad är det bästa med spelet?

–Att det är så engagerande! Det är en sådan skillnad mot andra utbildningar, där kan man sitta och genomläsa sådant man egentligen inte är intresserad av, här kan man inte låta bli att ryckas med. Det är till och med så att

FAKTA

Hammarplast AB

Antal anställda: 160

Omsättning: 240 miljoner kronor

Företaget grundades: 1947

Företaget är Nordens ledande tillverkare av konsumentprodukter i plast, vilka marknadsförs under varumärket Hammarplast.

man glömmer tid och rum, vi glömde till exempel bort att ta rast.

Det känns egentligen varken som en kurs eller som ett sällskapsspel, det känns som att man ska lösa en uppgift. Det är väldigt verkligt.

Vad är det sämsta med spelet?

–Ska man göra en så massiv satsning som vi gjorde, så blir det naturligtvis svårt att få tiden att räckta till. Men det kan ju inte spelet lastas för.

I kursutvärderingarna upplevs teoridelen som tyngst. Å andra sidan är teorin nödvändig för att man ska förstå spelet och det blev tydligare ju längre spelet fortskred. Man gjorde en del misstag i början som man inte behövt göra om man tänkt till på vad teorin egentligen handlade om.

Har du några andra kommentarer?

–Ja, kursledarna är verkligen engagerade och får med sig alla.

Det betyder väldigt mycket att det är rätt personer som håller i en kurs, hade det varit någon annan så hade det kanske inte blivit samma gensvar.

Eva Andersson
idrift@idhammar.se

Fakta

Produktivitetsspelet

Produktivitetsspelet utvecklades 1986 och kallades då Underhållsspelet. Ingvar Strandberg har ständigt utvecklat spelet och 1993 förändrades namnet till Produktivitetsspelet. 1990 fick spelet SCEMM-priset "First Maintenance Award".

Hittills har cirka 15 000 deltagare från 350 företag genomgått spelet, som finns översatt till sex språk.

Deltagarna delas in i grupper om minst fyra personer. Varje grupp tar hand om var sitt företag. Deltagarna tilldelas olika roller i respektive företag, bl a produktions-, underhålls-, ekonomi- och planeringschef. En spelomgång motsvarar ett år, varje kvartal görs en avstämning. Under spelets gång dyker det upp oväntade händelser, till exempel maskinhaverier, leveransförseningar. Beroende på hur deltagarna agerat tidigare blir följderna olika. Genom spelet får deltagarna en god inblick i ett företags olika delar och hur de samverkar.

Idhammar i Malaysia

När Idhammar hösten 2002 förvärvade företaget TPD AB så ingick även TPD:s dotterbolag i Malaysia.

Det Malaysiska bolaget bildades 1994 och har haft samma inriktning som Idhammar: utbildning och konsulting inom driftsäkerhet och underhåll. Företaget hyr kontorsyta hos en samarbetspartner i Shah Alam – en förort sydväst om Kuala Lumpur, Malaysias huvudstad. I dagsläget arbetar en deltidsanställd administratör där.

Total Productivity Development (TPD) har sedan start haft många intressanta uppdrag i Sydostasien med Malaysia som bas. Bland dessa finns ett underhållsutvecklingsprojekt med Kassesart University i Bangkok och ett antal produktions- och underhållsutvecklingsprojekt inom tillverkningsindustrin.

Verksamheten idag

Under det senaste året har verksamheten gått på sparlåga på grund av konjunkturläget, men är nu på väg att få upp tempot igen. Idag har TPD/Idhammar två stora projekt under genomförande.

Det första är ett RCM- pilotprojekt för Malaysias största kolkraftverk. Det står för ca 30 % av den totala elproduktionen. Kraftverket ligger utefter västkusten, ca 45 minuters bilväg från Kuala Lumpur och tillhör det statliga företaget Tenaga Nasional, som är Malaysias motsvarighet till svenska Vattenfall.

Vidare har det nyligen kommit en order på ett projektledningsuppdrag för Indah Water, det nationella vattenverket, som



Frida Jonforsen vid Twin Towers, ett av Malaysias mest välkända landmärken.

skall implementera ett datoriserat underhållssystem.

Ytterligare ett antal förfrågningar har gjorts från olika företag runt om i Malaysia. Till exempel är olje- och petrokemiverksamheten, som är lokaliserad till Malaysias östkust, mycket intresserade

FAKTA

Malaysia

Huvudstad: Kuala Lumpur
 Stadsskick: Konstitutionell monarki, Malaysia består av sju sultandömen, vart tredje år väljs en kung bland sultanerna.
 Befolkning: Cirka 22 miljoner, 47 % malaysier, 32 % kineser, 9 % indier, 9 % lokal ursprungsbefolkning
 Religion: Cirka 60 % muslimer, även buddhister, daoister och hinduer
 Yta: Cirka 330 000 km²
 Klimat: Tropiskt regnskogsklimat, medeltemperatur 26–27° året om och riklig nederbörd.

av TPM, RCM och, som i Sverige, av Produktivitetsspelet.

Vad tycker konsulterna?

Att arbeta i Malaysia går bra säger Frida Jonforsen och Hans-Erik Emanuelsson, som är verksamma i RCM-projektet.

Visserligen är tempot och arbetstider lite annorlunda än vad vi är vana vid från svensk industri, men man får ta seden dit man kommer. Vi har blivit mycket väl bemötta av våra samarbetspartners och ute hos våra kunder. Det var förvånansvärt lätt att komma in och arbeta i den helt annorlunda kulturen.

Arbetet har gått bra, och projektet beräknas färdigt i början av juli. Uppgiften är att genomföra utbildning och en RCM-analys på en så kallad "Receiving line", vilket innebär transport av kol från kolhamnen till en kolgård.

Kolgården rymmer 600 000 ton kol, och man behöver en 65 000 tons skeppslast var tionde till femtonde dag. Miljömedvetenheten är mycket hög.

I framtiden är det meningen att Idhammar skall ha personal på plats nere i Malaysia för att kunna sälja in och driva uppdrag i regionen från lokalkontoret.

Per Möller
 per@idhammar.se

Metod för hantering av större stopp

Många företag genomför med jämna mellanrum större planerade stopp i sin anläggning.

Den berörda personalstyrkan kan variera kraftigt, från några tiotal upp till flera tusen man.

Ändå har dessa stopp många gemensamma nämnare: förberedelser av de arbeten som skall utföras, inköp av material och tjänster, samordningsan-

svar, avställningar, genomförande av arbeten, hantering av tillkommande uppgifter, uppföljning och organisation av arbetet.

Avdelningarna för produktion, underhåll, projekt, förråd och inköp är inblandade och skall kunna samverka så att rätt arbeten blir utförda på ett effektivt sätt och att anläggningen fungerar som det är tänkt efteråt.

De vanliga metoderna för hantering av arbeten och planering räcker ofta inte till i dessa situationer.

Idhammar AB har därför utvecklat en projektledarutbildning som ger en metod för underhållsstopp samtidigt som den naturligtvis också fungerar för andra typer av projekt.

Mer information finns i vår kurskatalog och på www.idhammar.se.

Tage Bengtsson
 tage@idhammar.se

Vad är TPU/TPM?

Många företag har infört TPU men arbetar med TPM, andra gör tvärtom. Därutöver finns de företag som arbetar med 5S, ständiga förbättringar, SMED, PDCA eller liknande som separata projekt. Förvirringen är stor. Vad är skillnaden mellan TPU och TPM? Vilka aktiviteter ingår?

TPU är en Svensk förkortning för **Totalt Produktivt Underhåll**.

Den engelskspråkiga varianten är **TPM** som står för **Total Productive Maintenance**.

En liten historik

TPM är en vidareutveckling av det förebyggande underhållet (FU) vars grundidé utvecklades i USA. FU-konceptet togs bland annat till Japan, där arbetsättet har haft en enorm framgång, och förädlats till TPM.

Framgången berodde främst på att man samtidigt med förändringen i arbetssättet införde ett mätetal, det vill säga man registrerade och följde upp anläggnings-effektiviteten för maskiner, linjer och processer.

Detta mätetal, den så kallade TAK- eller OEE-faktorn, visade var störningar och fel förekom.



Dessa mätningar visade också att stopptider inte enbart hade sin orsak i bristande underhåll. Materialbrist, långa ställtider, handhavandefel, produktionshindrande rutiner, verktygsbyten m m orsakade ofta långt större stopptider/produktionsförluster.

Detta ledde till att TPM-arbetet förändrades och inte enbart inriktades på att förbättra underhållet. Även produktionsberoende stopp åtgärdades. **M** i TPM hade fått dubbel betydelse, det fick även stå för **Manufacturing**.

Framgången med den dubbla inriktningen av TPM-arbetet blev mycket stor. Men trots alla framgångar visade det sig att det fortfarande förekom störningar och småfel. Orsaken till detta kan finnas i vad man kallar för revirtänkande.

Produktionspersonalen ägnade sin tid åt en effektiv produktion.

Underhållspersonalen genomförde förebyggande underhåll och reparationer.

Man konstaterade att en maskin, linje eller process aldrig kommer att fungera riktigt bra om inte de båda grupperna samarbetar.



Revirtänkande skapar problem snarare än löser dem.

Ett nytt steg i arbetet blev att bilda förbättringsgrupper, sammansatta av produktions- och underhållspersonal, bildades. Man tog tillvara kunskaperna i respektive yrkeskategori och förbättrade/åtgärdade både produktionstekniska och underhållstekniska problem och missförhållanden.

Följden blev att TPM försågs med ytterligare ett **M** som i **Management**.

M i förkortningen **TPM** står nu för:

Maintenance (som tidigare)

Manufacturing

Management

Förutom underhåll omfattar TPM alltså även lednings- och produktionsfrågor, det är därför ett mer omfattande koncept än TPU.

Metoden **TPM** är numera varumärkesregistrerad ® av japanska **JIPM** (Japan Institute of Plant Maintenance), vilket innebär att arbetssättet följer mycket strikta regler, som fastställts i Japan. **JIPM** "certifierar" även företag som uppfyller kraven för **TPM**.

I många svenska företag har man anpassat den strikta japanska **TPM**-modellen där arbetsgrupperna själva fastställer, prioriterar och genomför de olika uppgifterna utan att man för den skull gör avkall på ambitionerna.



Mätetal Operatörsunderhåll Förbättringsarbete

Aktiviteter inom TPM

TPM-arbetet står huvudsakligen på tre ben, dessa är: Mätetal, Operatörsunderhåll, Förbättringsarbete.

Här följer en kort översikt över de olika arbetsmetoderna som omfattas av **TPM**-arbetet.

Mätetal

Behovet av och nyttan med att mäta anläggningseffektiviteten kommenterades i början av artikeln.

Operatörsunderhåll

Endast om operatören deltar i underhållsarbetet kan maskiner, linjer eller processer fungera riktigt bra, vilket vi redan tidigare har konstaterat. Det finns många underhållsarbete, främst inom det förebyggande underhållet, som kan och bör utföras av operatören.

När man vill införa operatörsunderhåll använder man sig av ett antal arbetsmetoder.

• 5 S eller Ordning & Reda.

Denna arbetsmetod inriktas på att skapa renlighet samt ordning och reda. Den används för att skapa de rätta förutsättningarna för att underlätta ett införande av operatörsunderhåll.

(se även i drift nr 6, 2002.)

• Underhållsinventering

Denna metod används för att fastställa vilka arbeten som kan och bör utföras av operatörerna, vilka hjälpmedel som behövs, vilka kunskaper som måste tillföras och om det finns tid för utförandet.

Ständiga Förbättringar

Införandet av mätetalet och operatörsunderhåll genererar många förbättringsförslag. De måste tas om hand av förbättringsgrupper. Man kan använda sig av ett antal verktyg som dock inte beskrivs närmare här: Kaizen, SMED, PDCA, Ishikawa-diagrammet m fl.

Jürgen Steffens
jorgen@idhammar.se

Ny på jobbet

Oskar Olofsson är från och med april månad nyanställd konsult hos Idhammar.

Oskar är 33 år, är född och uppvuxen i Härnösand, studerade i Luleå och bor numera i Stockholm. På fritiden tycker han om att motionera, gärna genom skidåkning. Resor är ett annat stort intresse.

Vad ska du göra på Idhammar?

Jag ska arbeta med Produktivitetsspelet, genomföra och utveckla det.

Jag ska även jobba mot produktionsidan inom industrin. I dagsläget arbetar Idhammar mest med underhåll, så det

ska bli roligt att vara med och bygga upp en satsning på att arbeta mer med produktion.

Berätta om dina tidigare arbeten

Efter min utbildning började jag på Boliden. Där var jag bland annat chef på anrikningsverket i Garpenberg i fyra år.

Sedan flyttade jag till Stockholm och fick anställning som konsult för Ifa produktionsutveckling. Bland kunderna fanns bland andra LKAB, SSAB och Holmen.



Vad har du för utbildning?

Jag är civilingenjör, eller närmare bestämt bergsingenjör eftersom jag hade metallurgi som inriktning. Det är en utbildning som är inriktad mot arbete inom stålverk och gruvor.

Vad har du för mål i ditt arbete?

Jag vill få Idhammar att växa inom produktion. Inom det området är jag specialiserad på kvalitet och teamarbete, jag har arbetat med det tidigare.

Det huvudsakliga i allt arbete är för mig att trivas, att vara glad både när man går till jobbet och när man går hem.

Eva Andersson
idrift@idhammar.se

Idhammar fyller 30 år

Forts från sidan 1

Under hela sjuttio- och åttiotalet utgjorde uppläggning av datorbaserat förebyggande underhåll en dominerande verksamhet i företaget. Parallellt utvecklades också system för anläggningsdatabaser, förråd-inköp, teknisk-ekonomisk analys, arbetsordersystem etcetera.

Utbildning, förlag och mässverksamhet

Utbildningsverksamheten, som blev en viktig del, inleddes redan 1973 med kurser i Förebyggande Underhåll – Inspektionsteknik och Systematisering av förebyggande underhåll. Anmärkningsvärt är att den förstnämnda kursen fortfarande har den bästa beläggningen i Idhammars nuvarande kursutbud.

En annan milstolpe var bildandet av dotterföretaget Idhammar Förlag AB som tog fram underhållsteknisk litteratur, och

som framgångsrikt startade tidningen "Underhåll och Driftsäkerhet" som än idag är underhållsbranschens dominerande tidning.

Eftersom Idhammargruppen hade kundkontakterna och kompetensen att arrangera underhållstekniska konferenser inleddes ett samarbete med Svenska Mässan. 1984 genomfördes den första underhållsmässan i Göteborg – den blev en succé.

Utvidgning inom och utom Sverige

En internationell verksamhet inleddes under åttiotalet, med uppdrag ibland annat Kina och Canada. Hel- och delägda dotterbolag etablerades i Finland, Norge, England och USA. Vidare ett teknikinriktat försäljningsföretag, Idhammar Teknik AB, delägare i detta bolag var Jürgen Steffens.

När företaget var som störst i slutet av åttiotalet hade Idhammargruppen över 100 anställda.

Lågkonjunkturen

Efter att Idhammar vuxit oavbrutet i drygt 15 år så kom något som måste beskrivas som kraschen. Konjunkturen vek kraftigt i slutet på 80-talet och konkurrerande underhållssystem kom ut på marknaden. Företagsgruppen drabbades mycket hårt av den ekonomiska kris som inletts, den ledde till

fallande lönsamhet samtidigt som delägarna var oense om hur den uppkomna situationen skulle hanteras. Skulle man satsa på ytterligare utveckling av system eller skulle man satsa på en renodlad konsultverksamhet? Detta ledde sommaren 1990 till att hela Idhammargruppen, med undantag av det amerikanska företaget Idcon Inc., såldes till Communicator AB i Solna. Krisen fortsatte emellertid och efter ett och ett halvt år såldes de olika företagen vidare till olika ägare som drev verksamheterna vidare med varierande framgång. Nya företag i branschen startades också av tidigare ägare och anställda.

Uppåt igen

Dotterbolaget Idhammar Teknik hade under Jürgens ledning utvecklats från att vara ett produktförsäljningsbolag till en utbildningsleverantör och köptes ut av Jürgen.

År 1994 var den nuvarande ägarkonstellationen formerad och Idhammar Teknik började sin vandring mot vad som nu är Idhammar i Sverige AB.

Idag har Idhammarföretagen i Sverige åter samlats under namnet Idhammar AB som har huvudkontor i Skärholmen i södra Stockholm. Idhammar AB har under 2000-talets första år åter etablerats starkt på marknaden och ser framtiden an med tillförsikt. Glädjande är att Idhammar i dag är ett företag som inte utan stolthet bär vidare ursprungsföretagets traditioner och värderingar kring underhåll och driftsäkerhet. Inte minst visas det av att det i personalen finns med sex stycken tidiga Idhammare.

Börje Idhammar
borje@idhammar.se

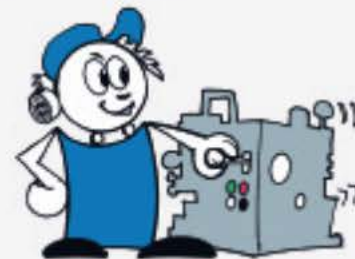
Per Möller
per@idhammar.se



Några av Idhammars tidigare publikationer.

Kund hos Idhammar – hur är det?

Hans Hjertén arbetar som underhållschef på SCA Packaging Sweden AB i Järfälla. Företaget utvecklar, tillverkar och marknadsför förpackningar av wellpapp. Divisionen i Järfälla har ca 150 anställda varav ett 80-tal personer jobbar i tvåskift. Femton personer arbetar med underhåll.



Hur länge har du varit kund hos Idhammar?

–Cirka tio år. Jag har varit underhållschef på SCA i två år och innan dess arbetade jag på Tumba bruk, bland annat som underhållsingenjör. Jag har haft kontakt med Idhammar både för kurser och konsultuppdrag under den här tiden.

Hur fungerar samarbetet?

–Det har fungerat utmärkt. Idhammar är flexibla och öppna för nya samarbetsformer. Dessutom går de i bräsch för modernt underhållstänkande. Beroende på vad man vill åstadkomma kan man välja att gå en öppen eller företagsintern kurs, eller anlita konsult.

–Jag vill åt specialkompetensen och den erfarenhet Idhammar har från olika branscher. När jag själv bytte bransch från pappersbruk till wellpappfabrik ville jag komplettera egna erfarenheter från pappersindustrin med Idhammars övriga erfarenheter.

Tycker du att man får valuta för pengarna?

–Ja, men samtidigt är det upp till en själv och det egna företaget. Om företagsklimatet inte medger att man tillämpar det man lärt sig på kursen finns stor risk att allt rinner ut i sanden när man kommer tillbaka till jobbet. Det måste också finnas en tanke bakom att gå på kurs, något man hungrar efter. Då blir kursen prisvärd.

Hur väljer du mellan öppen och intern kurs?

–Om vi ska genomföra en större förändring på företaget så väljer jag en intern kurs, så att personalen blir delaktig och får information som är anpassad till den egna verksamheten.

Om det däremot gäller att lära sig mer om en ny teknik väljer jag gärna en öppen kurs, då får man nyttiga infallsvinklar och erfarenheter från andra företag. Jag ser mer likheter än olikheter inom industrin, även om man arbetar inom skilda branscher.

Är det någonting du skulle vilja ändra när det gäller kurserna?

–Jag tycker kurserna är konkreta, och man kan tillämpa det man lär sig. Möjligen skulle inläringen kunna bli mer upplevelsebaserad, inte så teoretisk. Inte så att det skulle vara fler studiebesök, men kanske fler praktiska delar med olika övningar.

Ni har nyligen haft två konsulter hos er, Anders Norgren och Per Möller från Idhammar. Varför valde du att anlita konsult?

–För att välja bästa väg i framtiden behövde vi hjälp med att kartlägga hur underhållsverksamheten fungerar idag och tips om hur det framtida underhållet kan stötta driften på bästa sätt. Konsulterna besitter viktiga kunskaper och ger nyttig input. Det var viktigt för

oss att få en proffsig konsult. Samarbetet har fungerat mycket bra, vi har diskuterat och gjort avstämningar under utredningens gång. Ibland har vi haft önskemål om förtydliganden, och då har vi fått det.

Hur upplever du inställningen till underhåll inom industrin?

–Det skiljer naturligtvis mellan olika företag, dessutom kan olika befattningshavare inom samma företag ha olika syn på underhåll och nyttan med det.

Text kan det finnas bra samsyn på underhållsfrågor inom produktionsorganisationen, medan ekonomer ibland kan se underhållet som någon sorts oundviklig kostnad. Då gäller det att försöka presentera underhållsfrågorna i sitt ekonomiska sammanhang, så att ekonomerna förstår vilka vinster som kan göras med rätt underhåll.

Kan du ge några exempel?

–Ja, här på SCA mäter vi produktions-takt och antal stopp på wellmaskinen, hur lång tid stoppen tar samt var i maskinen de uppstår. Genom att koppla intäktsförluster till stillestånd och papperskostnader vid felkörning ges en tydlig bild av hur mycket det kan vara värt att lägga ned på underhåll.

En 10 i topp-lista med de problem som kostat mest pengar senaste månaden är bättre att jobba efter än ”dagens fråga”.

Eva Andersson
idrift@idhammar.se

Vilka kompetenser behöver ditt företag om fem år?

Står du inför förändringar i produktion, bemanning eller organisation? Vet du, eller väntar du och ser, vilka kompetenser som kommer att behövas?

Utvecklingen inom industrin innebär en ökande konkurrens, högre tempo, mer komplexa strukturer och högre krav på interaktion mellan individer och grupper. Den utslagsgivande faktorn för att klara utmaningarna är medarbetarnas kunskaper och kompetens.

Competence Management är ett sätt att redan idag ta tag i det som skulle kunna bli framtida problem.

Idhammar Competence Management har tillsammans med LCube utvecklat metod och systemstöd för att göra strategiska kompetensanalyser i producerande företag. En sådan analys har följande steg:

- Kompetenskravanalys
- Kompetensinventering
- Gap-analys
- Fastställande av kompetensplan

Arbetet sker i samspel med kunden, och alla data dokumenteras i en HR-plattform, ett nytt verktyg som används för att kunna mäta, värdera och utnyttja medarbetarnas kompetens på rätt sätt.



För frågor kring kompetens, kompetensförsörjning och kompetensutveckling, kontakta Erik Seger på Idhammar 08-710 48 00 eller erik.seger@idhammar.se

Från friskvård för människor till underhåll för maskiner

Ewa Nilsson arbetar som marknadsförare på Idhammar sedan augusti 2002. Hon tycker om att ha ordning omkring sig och arbetar hellre förebyggande än att lappa och laga i efterhand.

Vad gjorde du tidigare?

–Då arbetade jag på Friskis&Svettis i sju år. Där var jag receptionist och ansvarig för den dagliga översynen av utrustning och lokaler. På fritiden var och är jag spinning- och friluftsledare i föreningen.

–Underhållet innebar dels att dagligen hålla en allmän översyn för att upptäcka småfel, dels att varje vecka göra en genomgång av alla styrketränningsmaskiner och spinncyklar. Jag kontrollerade till exempel kullager och remmar, smorde och såg till att allt var helt, rent och fungerande. Det var även viktigt att tvätta maskinerna, eftersom svett får metall att rosta. En sådan genomgång tog en hel dag.

–Att vara receptionist innebar att prata med alla, och att se alla, även om man egentligen "var upptagen" med andra arbetsuppgifter. Jag tror att det är viktigt på alla arbetsplatser – inte bara i säljarekund-relationer, att se varandra. Det är roligt att bli igenkänd!

Hur kommer det sig att du började på Idhammar?

–Jag lärde känna Per Möller när han kom på mina spinningpass. Dessutom är vi båda med i Friskis&Svettis friluftssektion – Per är med i segelsektionen och jag är kanotledare.

Per frågade om jag ville prova på att jobba med någonting annat. Första gången han frågade så övervägde jag det

inte på allvar. Men sedan frågade han igen, och eftersom jag jobbat i sju år på Friskis&Svettis så var det kanske dags att byta. Jag åkte ut och träffade alla på kontoret, och på den vägen är det.

Har du nytta av ditt tidigare arbete här på Idhammar?

–Ja, dels av att ha arbetat med underhåll, men framför allt att jag tycker om att prata med människor. Ofta tycker jag att det känns som om man sitter på varsin sida om ett skrivbord, även om jag nu pratar i telefon. Jag är också van vid att ge information, och det är ju till stor del det jag gör här.

Hur går det med träningen nu?

–Jodå, jag tränar minst tre gånger i veckan. Jag leder fortfarande spinningpass och kanotturer på Friskis&Svettis. Vid Valborgshelgen var jag ute på årets första paddelhelg med övernattnings, det var svalt men härligt! Jag gillar verkligen att paddla, man är ute och rör på sig, äter regelbundet och på kvällarna när vi slagit läger kan man sitta och mysa med ett glas vin eller en whiskey – sedan sover man skönt till vågnas ljud.

Varför började du med friskvård och underhåll?

–Först arbetade jag på sjukhus, sedan började jag på ett filmlabb där jag blev förman på framkallningsavdelningen efter ett år. Det var roligt att sköta det löpande underhållet, att se till att allt fungerade och var helt, rent och välsmört. Efter en vända till, först på sjukhus och sedan på filmlabb kände jag att jag ville vidare. Jag utbildade mig inom friskvård och till undersköterska efter-

som jag ville arbeta mer förebyggande, innan människor blev sjuka. Det ledde till heltidsarbete på Friskis&Svettis. Där kom dessutom mina erfarenheter inom underhåll till pass, eftersom maskinerna måste hållas efter. Om en spinncykel eller en styrketränningsmaskin havererar när någon sitter på den kan personen skadas.

Vad ser du för likheter mellan friskvård och underhåll?

–Maskiner måste skötas för att fungera bättre och längre. En smutsig och dåligt underhållen maskin kan vara både oekväm att jobba med och farlig. På samma sätt är det med människokroppen, man



Ewa Nilsson har hittat stoppsaken

kan inte bara "köra på" och tro att kroppen ska fungera om man inte sköter den. Att smörja maskiner kan kanske jämföras med att äta vettigt. Träning bygger upp kroppen och ger den ny energi i kombination med mat – det är ungefär som förebyggande underhåll på en maskin, det får produktionen att rulla. Men många glömmer bort att vila; att bara "vara här och nu" är också underhåll för människan.

Eva Andersson
idrift@idhammar.se

Kursinformation



Vill du få regelbunden kursinformation?
Skicka din e-postadress till:
nyutskick@idhammar.se

I detta nummer har vi lagt in information om kurser hösten 2003 och våren 2004 som en bilaga till tidningen, ta gärna ut den och sätt upp på anslagstavlan.

Till dig som sorterar posten på företaget! Vänligen returnera detta om mottagaren inte längre finns på företaget eller är okänd.

Nationaldagarna blir något speciellt i år

Det finns olika sätt att ta sig till Sydostasien. Jag har under det pågående RCM-projektet i Malaysia testat flyg. Det är kanske lite långt att veckopendla, men 17 timmar går trots allt väldigt fort. Jet-lag? Ja lite, men inte besvärande.

En sak som var besvärande var däremot att köra bil i Kuala Lumpur – som för övrigt betyder träsk. Hur mycket bilar som helst, vänstertrafik och sexfilig bilkörning på en trefilig väg med en bil som heter Proton.

Tur att min kollega Frida Jonforsen var med och läste skyltar (läs: försökte tyda skyltar) och skötte handkassan vid vägtullarna.

På hotellet tittade jag på TV och försökte få fram någon kanal med väderprognoser. Hemma kan man ju se viftande meteorologer minst tio gånger om da'n. Jag förstod efter ett par dagar att det var onödigt att ge prognoser.



Hans-Erik Emanuelsson

Vädret var likadant varje dag: Sol och 34°C varmt från morgon fram till tidig eftermiddag. Sedan åska och regn med halvlitersdroppar i en timme. Uppklarnande och en behaglig temperatur på 28°C framåt kvällen. Likadant varje dag. Utom en dag, då åskan tog i lite extra och knallen slog ut en fönsterruta på hotellet – men alla var lika glada för det.

Vi var i Malaysia över påskhelgen men hittade inga påsk-ägg, däremot många myrägg. Det dröjer innan jag går på en kinakrog igen.

Jag har faktiskt tänkt testa ett annat färdssätt någon gång i början av 2005. Man kan säga att det äventyret går igång på nationaldagen i år. Då sjösätts nämligen, om ni nu har missat det, Ostindiefararen Götheborg. Restid till Kanton blir ca 8 månader. Det blir väl att ta med en resväska med böcker... Hoppas bara att det finns tillräckligt med vatten i Göta Elf, så det inte blir en ny (!) bottenkänning.

Information

☐ Jag vill ha mer info om följande kurs: _____

☐ Jag vill bli kontaktad om följande: _____

☐ Jag vill få e-postutskick på följande adress: _____

Förnamn _____ Efternamn _____

Företag _____ Företagets adress _____

Postnr & ort _____ Telefon (vxl) _____

Avdelning _____ Befattning _____

Telefon (dir) _____ Fax (dir) _____

E-post _____ Mobil _____

i drift

nr 8 – juni 2003

Ansvarig utgivare:

Jürgen Steffens

Redaktör: Stina Macklin

Layout och textredigering:

Eva Andersson

Vill du kontakta oss på

i drift-redaktionen?

Ring till 08-710 48 00

eller skicka e-post till:

idrift@idhammar.se

